

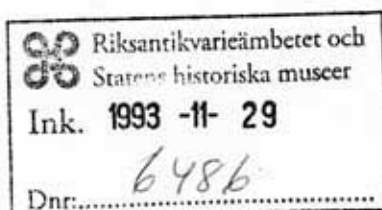

LÄNSSTYRELSEN
JÖNKÖPINGS LÄN

BESLUT

1993-09-20

221-11074-92

Angående byggnadsminnesförklaring av den s.k. Rektorsgården d.v.s. ett boningshus och en verkstadsbyggnad på Rektorn 1 i Eksjö

LÄNSSTYRELSENS AVGÖRANDE

Länsstyrelsen förklarar enligt 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m (KML) den s.k. Rektorsgården, d.v.s. ett boningshus och en verkstadsbyggnad, på Rektorn 1 i Eksjö för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 kap 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter.

1. Byggnaderna får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att byggnadernas kulturhistoriska värde inte minskar.
3. Fastigheten får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras utan Länsstyrelsens tillstånd. Området skall hållas i sådant skick att byggnadernas utseende och karaktär inte förvanskas.

Enligt 3 kap 21 § samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

BAKGRUND M M

Länsstyrelsen väckte den 15 december 1992 frågan om byggnadsminnesförklaring av ett boningshus och en verkstadsbyggnad på Rektorn 1 i Eksjö.

Av utredningen framgår i huvudsak följande.

Fastigheten är bebyggd med ett boningshus utmed Norra Storgatan och en verkstadsbyggnad utmed Nygatan.

Boningshuset är uppfört av timmer i 2 1/2 våning med fasad av ljusröd locklistpanel med rundade locklister.

KULTUR G KME BESLUT AF211074

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgto
551 86 Jönköping	Hamngatan 4	036-15 70 00 vx	036-12 15 58	3 51 76-7

Byggnadens sydöstra hörn är avfasat och försett med en sentida entré. Bottenvåningen är mot gatan försedd med skyltfönster. Övervåningens fönster är av fyrluftstyp med två korslagda spröjsar i de övre bågarna. Byggnadens takkupor har fönster av sexluftstyp med två korslagda spröjsar i de övre bågarna. Fönstrens omfattningar är släta. Mot gården finns ett utskjutande trapphus, två balkonger med fronter av trä och ett s.k. karnap. Byggnadens tak är brutet och belagt med enkupiga betongpannor. Byggnaden vilar på en sockel av huggen granit. Sockeln är försedd med fönster som har järngaller.

Verkstadsbyggnaden är uppförd av timmer i en våning med fasad av faluröd locklistpanel. Byggnadens fönster är av tvåluftstyp med två spröjsar i varje båge. Mot öster finns två svartmålade ytterdörrar. Byggnaden har ett sadeltak belagt med tvåkupiga betongpannor. Byggnaden vilar på en sockel av huggen granit.

Eksjö stad förvärvade gården år 1729 som tjänstebostad för rektorn vid stadens skola. År 1904 upphörde gårdens funktion som rektorsboställe och därefter har boningshuset byggts på och om vid olika tillfällen.

Verkstadsbyggnaden nyttjades ursprungligen bl.a. som stall och byggnaden hade då en körport. Byggnaden har i sen tid byggts om, varvid körporten togs bort och fönster och dörrar mot öster tillkom.

Det område inom vilket Rektorsgården är belägen har av Riksantikvarieämbetet och Länsstyrelsen ansetts vara ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde enligt 3 kap 1 § KML.

Länsstyrelsen har den 17 februari 1993 upprättat förslag till skyddsföreskrifter.

Eksjö kommun har tillstyrkt förslaget till byggnadsminnesförklaring.

Fastighetens ägare
yttrande till Länsstyrelsen godkänt en byggnadsminnesförklaring och föreslagna skyddsföreskrifter. Eksjö, har i

Riksantikvarieämbetet har i yttrande den 13 maj 1993 tillstyrkt en byggnadsminnesförklaring.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING

Enligt 3 kap 1 § KML får en byggnad som är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller som in går i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde förklaras för byggnadsminne.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet

har enligt 3 kap 10 § KML rätt till ersättning av staten om skyddsföreskrifter

1. utgör hinder för rivning av byggnad och skadan därav är betydande i förhållande till värdet av berörd del av fastigheten eller
2. på annat sätt innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten.

Medför skyddsföreskrifter att synnerligt men uppkommer vid användning av fastigheten, är staten skyldig att lösa fastigheten om ägaren begär det.

De aktuella byggnaderna, som i äldre tid nyttjats som rektorsbostad, är ett exempel på en stadsgård med bostadshus och ekonomibyggnad. Byggnaderna har därför ett kulturhistoriskt värde. Genom de om- och tillbyggnader av gården som företagits under 1900-talet har byggnaderna ändrats i den grad att de inte kan sägas vara synnerligen märkliga enligt nyss nämnt lagrum.

Byggnaderna ingår dock som betydelsefulla element i stadsmiljön norr om Stora Torget. Denna miljö omfattar bl.a. en ytterst välbevarad trähusbebyggelse inom den senmedeltida stadsplanen.

Enligt Länsstyrelsens bedömning får miljön i denna del av Eksjö stadskärna anses utgöra ett sådant bebyggelseområde som avses i lagrummet. Skäl föreligger därför för att förklara de aktuella byggnaderna, såsom ingående i detta område, för byggnadsminne.

För byggnadernas bevarande skall det av Länsstyrelsen den 17 februari 1993 upprättade förslaget till skyddsföreskrifter gälla. Länsstyrelsen bedömer härvid att skyddsföreskrifterna ej skall medföra ersättningsskyldighet gentemot ägare eller innehavare av särskild rätt. Ej heller kan föreskrifterna anses medföra att synnerligt men uppkommer vid användningen av fastigheten.

ÖVRIGT

Länsstyrelsen lämnar i förekommande fall råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaden och vårderna av det omkringliggande området.

Ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter får ske endast om det föreligger särskilda skäl för sådan ändring. Ansökan om ändring prövas av Länsstyrelsen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Kammarrätten i Jönköping genom skrivelse till Länsstyrelsen - se bilaga (formulär 1).

I den slutliga handläggningen av detta ärende i vilket länsråd Bo Landholm beslutat och byrådirektör Anders Franzén varit föredragande har även bitr länsarkitekt Niklas Aronsson, förste länsassessor Claes von Sydow och länsantikvarie Per-Olof Ringquist deltagit.

Bo Landholm

Anders Franzén

Kopia till:
Riksantikvarieämbetet, delg kv, laga kraftbevis
Länsmuseet
Eksjö kommun
Inskrivningsmyndigheten, laga kraftbevis
Kulturmiljöenheten
CvS